

40

TYGODNIK

SOLIDARNOŚĆ

„Tygodnik Solidarność” – pomnik wolności słowa
“Solidarity Weekly” – Memorial to Freedom of Speech

Serdecznie zapraszamy na wystawę przygotowaną na 40. rocznicę powstania „Tygodnika Solidarność”, tygodnika, który przetałamował monopol komunistyczny w Europie Środkowo-Wschodniej.

W skład projektu wchodzi również film animowany oraz komiks wydrukowany na łamach rocznicowego numeru „Tygodnika Solidarność”.

Autorem scenariusza jest Mateusz Kosiński, dziennikarz „Tygodnika Solidarność”, a autorem ilustracji Krzysztof Brynecki.

It is our pleasure to invite you to attend the exhibition marking the 40th Anniversary of “Solidarity Weekly”, a magazine that broke the communist monopoly on information in Central and Eastern Europe. The project also comprises an animated video and a Commemorative Comic Book.

Mateusz Kosiński, “Solidarity Weekly” journalist, is the script writer and Krzysztof Brynecki is the author of the illustrations.

Serdeczne podziękowania dla partnerów obchodów 40-lecia „Tygodnika Solidarność”

Special Thanks to the Partners of the celebrations of the 40th Anniversary of “Solidarity Weekly”.

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

① NA POZĄTKU LAT 80. OCZY CAŁEGO ŚWIATA ZWRÓCONE BYŁY NA POLSKĘ, GDZIE NARODZIŁ SIĘ NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY „SOLIDARNOŚĆ”, KTÓRY ZACHWIAŁ KOMUNISTYCZNĄ DOMINACJĄ W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ.

② JEDNYM Z ELEMENTÓW SOLIDARNOŚCIOWEJ REWOLUCJI BYŁO PRZEŁAMANIE KOMUNISTYCZNEGO MONOPOLU MEDIALNEGO.

③ TRZECI PUNKT POSTULATÓW SIERNIA 1980 R. NAWOŁYWAŁ, BY WŁADZA „PRZESTRZEGAŁA ZAGWARANTOWANEJ W KONSTYTUCJI PRL WOLNOŚCI SŁOWA, DRUKU, PUBLIKACJI, A TYM SAMYM NIE REPRESJONOWAŁA NIEZALEŻNYCH WYDAWNICTW ORAZ UDOSTĘPNIŁA ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU DLA PRZEDSTAWICIELI WSZYSTKICH WYZNAŃ”

DZIĘKI TEMU W KIOSKACH W DUŻYM NAKŁADZIE POJAWIŁ SIĘ „TYGODNIK SOLIDARNOŚĆ”.

④ -PIERWSZA LEGALNIE UKAZUJĄCA SIĘ NIEZALEŻNA GAZETA PO TEJ STRONIE ŻELAZNEJ KURTYNY.

① In the early 1980s, the eyes of the whole world were turned to Poland, where the Independent Self-Governing Trade Union „Solidarity” was born. The activity of the Solidarity Trade Union shook the communist power structure in Central and Eastern Europe.

② One of the goals of the Solidarity revolution was to break the communist government media monopoly.

③ The third out of 21 demands by the Interfactory Strike Committee issued in August 1980 was that the authorities „comply with the constitutional guarantee of freedom of speech, the press and publication and thus do not repress independent publishers; as well as provide the availability of the mass media to representatives of all faiths”.

④ Thanks to this, The Solidarity Weekly, became widely available at news stands as the first legally published independent newspaper on this side of the Iron Curtain.

40 TYGODNIK SOLIDARNOŚĆ

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

JĄ WAS, OBYWATELE,
KOCHAM CAŁYM SERCEM,

①

ALE POSEUCHAM
BOGA RACZEJ ANIŻELI WAS
I PÓKI MI TCHU STARCZY,
PÓKI SIĘ,

NIE PRZESTANĘ
FILOZOFOWAĆ I WAS POBUDZAĆ
I POKAZYWAĆ DROGI KAŻDEMU,
KOGO TYLKO SPOTKAM

WOLNOŚĆ SŁOWA
JEST W KOŃCU FILAREM
NASZEJ CYWILIZACJI.

②

TO ZA NIĄ ŻYCIE ODDAŁ SOKRATES,
KTÓRY NAWET POD GROŻBĄ ŚMIERCI NIE PRZESTAŁ
GŁOSIĆ SWOICH POGLĄDÓW.

① Citizens, I love you with all my heart, but I shall obey God rather than you, and while I have life and strength I shall never cease from the practice and teaching of philosophy and showing the way to everyone I meet.

② Freedom of speech is, after all, a principal pillar of our civilization. It was for freedom of speech that Socrates gave his life, and even under the threat of death, he did not stop expressing his views.

40

TYGODNIK

SOLIDARNOŚĆ

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

PKP POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE
Spółka Akcyjna

W STAROŻYTNYM RZYMIE RZĄDY M.IN. PANUJĄCYCH W I WIEKU TYBERIUSZA, KALIGULI I NERONA ZAPISAŁY SIĘ JAKO MROČNY OKRES, GDY NAWET SŁOWO SPRZECIWU WOBEC WŁADZ BYŁO KARANE. DOTYCZYŁO TO RÓWNIEŻ APOSTOŁÓW, KTÓRZY WOLELI CIERPIEĆ WIĘZIENIE LUB NAWET STRACIĆ ŻYCIE, NIŻ ZAMILKNAĆ. ^①

^① Ancient Rome under the reign of Tiberius, Caligula and Nero was marked as a dark period with even a single word of opposition towards authorities being punished. This also applied to the apostles, who preferred to suffer imprisonment or even lose their lives rather than remain silent.

40

TYGODNIK

SOLIDARNOŚĆ

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

W ŚREDNIOWIECZU WOLNOŚĆ WYPOWIEDZI BYŁA
POTWIERDZANA W PRAWACH STANOWIONYCH PRZEZ
EUROPEJSKICH KRÓLÓW

①

-PRZEZ JANA BEZ ZIEMI W ANGLII W 1215 R.
CZY PRZEZ WYBITNEGO POLSKIEGO WŁADCĘ
-KAZIMIERZA III WIELKIEGO W STATUTACH WIŚLICKICH
W POŁOWIE XIV WIEKU.

① In the Middle Ages, freedom of expression was affirmed in the laws of European kings, e.g. in 1215 by King John of England (John Lackland) or in mid-fourteenth century in the form of statutes by an outstanding Polish ruler Casimir III the Great.

40

TYGODNIK

SOLIDARNOŚĆ

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

KONGRES NIE MOŻE
STANOWIĆ USTAW WPROWADZAJĄCYCH
RELIGIĘ ALBO ZABRANIAJĄCYCH SWOBODNEGO
WYKONYWANIA PRAKTYK RELIGIJNYCH;

①
ANI USTAW OGRANICZAJĄCYCH
WOLNOŚĆ SŁOWA LUB PRASY,
ALBO NARUSZAJĄCYCH PRAWO DO
SPOKOJNEGO ODBYWANIA ZEBRAŃ
I WNOŠZENIA DO RZĄDU PETYCJI
O NAPRAWĘ KRZYWD.

②
KAMIENIEM MIŁOWYM NA DRODZE
DO ZAGWARANTOWANIA SPOŁECZEŃSTWU
WOLNOŚCI SŁOWA BYŁA FRANCUSKA DEKLARACJA
PRAW CZŁOWIEKA I OBYWATELA Z 1789 R.
I PIERWSZA POPRAWKA DO KONSTYTUCJI
STANÓW ZJEDNOCZONYCH Z 1791 R.,

DOKUMENTY POWSTAŁE W MYŚL HASŁA BŁĘDNIE DZIŚ PRZYPISYWANEGO VOLTAIROWI:

„NIE ZGADZAM SIĘ Z TWOIMI POGLĄDAMI, ALE PO KRES MOICH DNI
BĘDĘ BRONIĆ TWOJE PRAWO DO ICH GŁOSZENIA”.

① Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof; or abridging the freedom of speech, or of the press; or the right of the people peaceably to assemble, and to petition the Government for a redress of grievances.

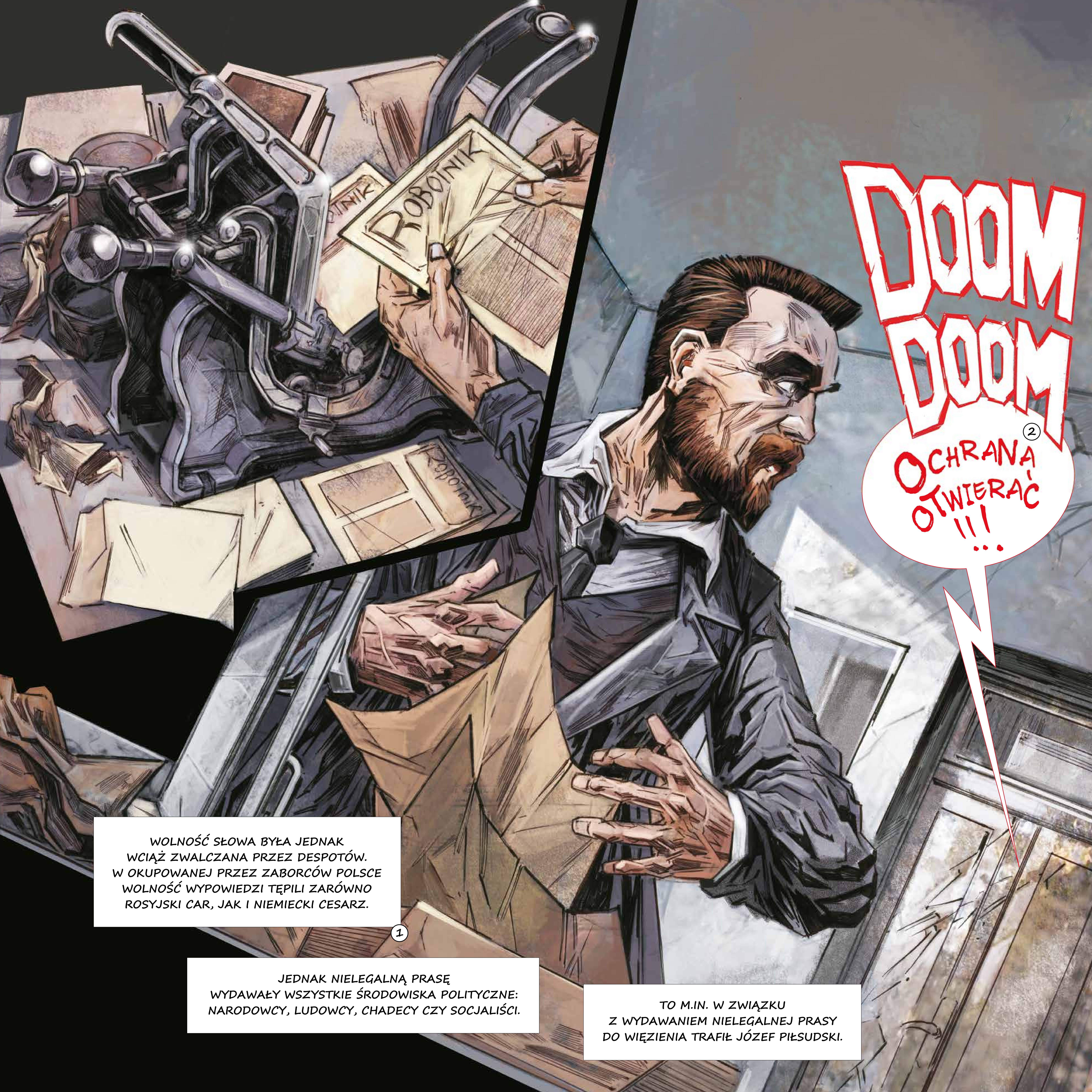
② The French Declaration of Human and Citizen's Rights of 1789 and the First Amendment to the U.S. Constitution of 1791 were milestones on the road to freedom of speech. These documents drew from slogan incorrectly associated with Voltaire: "I disapprove of what you say, but I will defend to the death your right to say it."

40
TYGODNIK
SOLIDARNOŚĆ

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

WOLNOŚĆ SŁOWA BYŁA JEDNAK WCIĄŻ ZWALCZANA PRZEZ DESPOTÓW. W OKUPOWANEJ PRZEZ ZABORCÓW POLSCE WOLNOŚĆ WYPOWIEDZI TĘPILI ZARÓWNO ROSYJSKI CAR, JAK I NIEMIECKI CESARZ.

JEDNAK NIELEGALNĄ PRASĘ WYDAWAŁY WSZYSTKIE ŚRODOWISKA POLITYCZNE: NARODOWCY, LUDOWCY, CHADECY CZY SOCJALIŚCI.

TO M.IN. W ZWIĄZKU Z WYDAWANIEM NIELEGALNEJ PRASY DO WIĘZIENIA TRAFIŁ JÓZEF PIŁSUDSKI.

① However, freedom of speech was still fought against by despots. In occupied Poland, freedom of speech was suppressed by both the Russian tsar and the German emperor. However, illegal press was published by all political circles: nationalists, the Polish people's party, Christian democrats and socialists. Józef Piłsudski was sent to prison in connection with issuing a bibuła (underground) newspaper.

② Okhrana! Open up!

40 TYGODNIK Solidarności

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

RÓWNIEŻ NIEMIECCY OKUPANCI W TRAKCIE II WOJNY ŚWIATOWEJ
USIŁOWALI ZDEAWIĆ WOLNOŚĆ SŁOWA. W ODPOWIEDZI NA MURACH
POJAWIAŁY SIĘ LICZNE NAPISY WZYWAJĄCE DO WALKI. ^①

^① During World War II, the German occupiers also tried to suppress freedom of speech. In response, there appeared numerous graffiti calling for protest.

40 TYGODNIK Solidarności

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

HALO, ^①
TU RADIO WOLNA EUROPA.
MÓWI JAN NOWAK-JEZIORAŃSKI

OKRES POWOJENNEJ OKUPACJI
OKAZAŁ SIĘ KOLEJNYM WIĘZIENIEM,
RÓWNIEŻ DLA MYŚLI I SŁOWA.

BY USŁYSZEĆ PRAWDZIWE INFORMACJE,
MUSIELIŚMY SŁUCHAĆ NADAWANEGO
Z ZAGRANICY RADIA WOLNA EUROPA...

① Hello, this is Radio Free Europe. This is Jan Nowak-Jeziorański speaking.

② The period of the post-war occupation turned out to be that of restriction of freedom of speech and expression. To hear true news, we had to listen to Radio Free Europe broadcast from abroad...

40

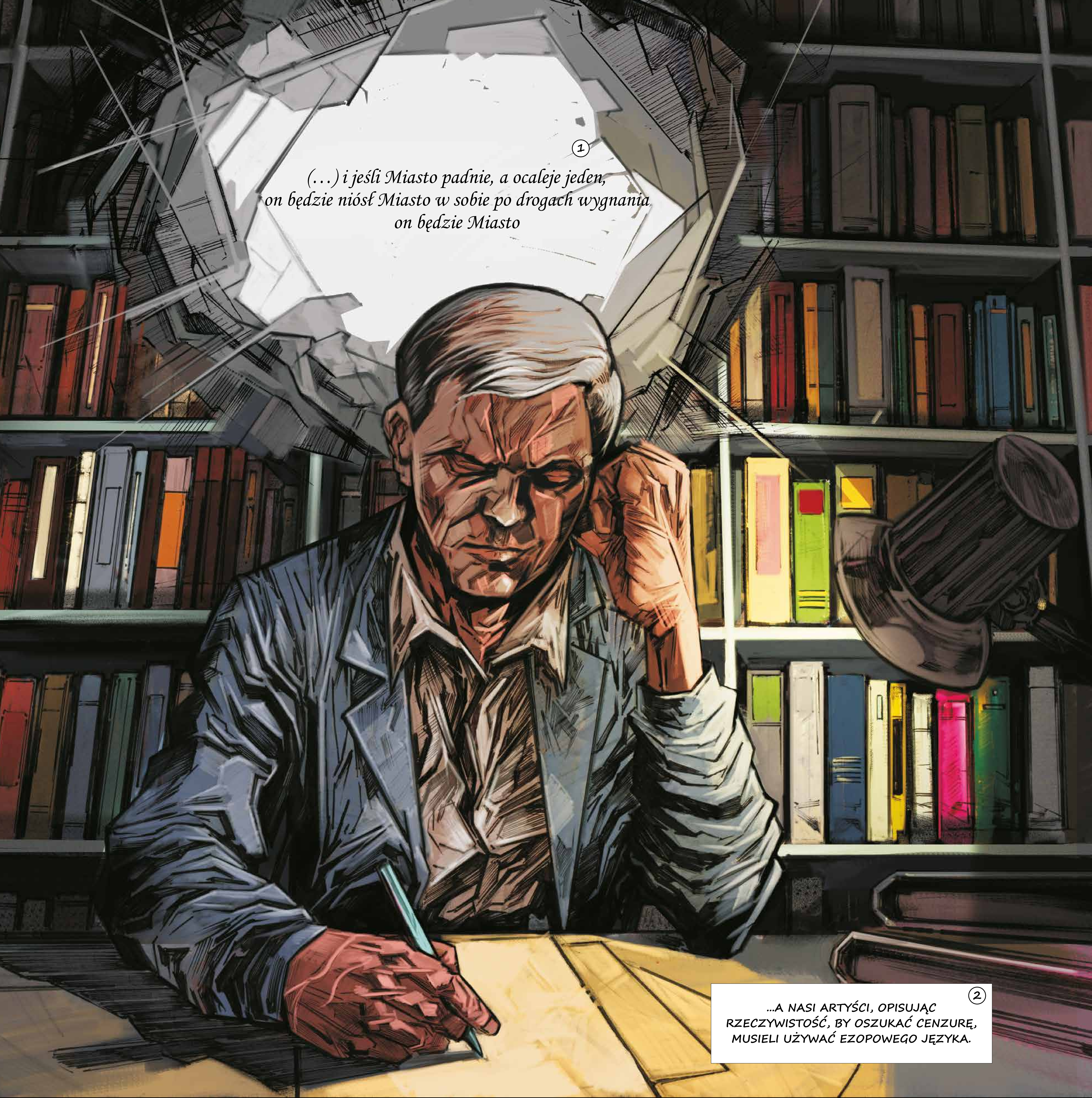
TYGODNIK

SOLIDARNOŚĆ

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

①
*(...) i jeśli Miasto padnie, a ocaleje jeden,
on będzie niósł Miasto w sobie po drogach wygnania
on będzie Miasto*

②
*...A NASI ARTYŚCI, OPISUJĄC
RZECZYWISTOŚĆ, BY OSZUKAĆ CENZURĘ,
MUSIELI UŻYWAĆ EZOPOWEGO JĘZYKA.*

① (...) and if the City falls but a single man escapes, he will carry the City within himself on the roads to exile, he will be the City.

② ...and our artists, to describe the everyday life, had to use Aesopian language in order to outsmart censorship.

40 TYGODNIK Solidarności

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

- ① *Colonel, what to do with the materials already printed?*
- ② *Shred it!*
- ③ *And although the Solidarity Weekly was suspended with the introduction of martial law, and many of its editors were interned...*
- ④ *...freedom of speech in Poland could not be defeated.*

40

TYGODNIK Solidarności

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

PKP POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE
Spółka Akcyjna

INSTYTUT
DZIEDZICTWA
SOLIDARNOŚCI

CHOCIAŻ OBRONA WOLNOŚCI WYPOWIEDZI KOSZTOWAŁA
ŻYCIE WIELU LUDZI, M.IN. ZAMORDOWANEGO PRZEZ SB KAPELANA
WARSZAWSKIEJ SOLIDARNOŚCI KSIĘDZA JERZEGO POPIEŁUSZKĘ. ^①

① The fight for freedom of speech cost the lives of many people, e.g. Father Jerzy Popiełuszko, the chaplain of the Warsaw 'Solidarity', who was murdered by the Security Service.

40

TYGODNIK

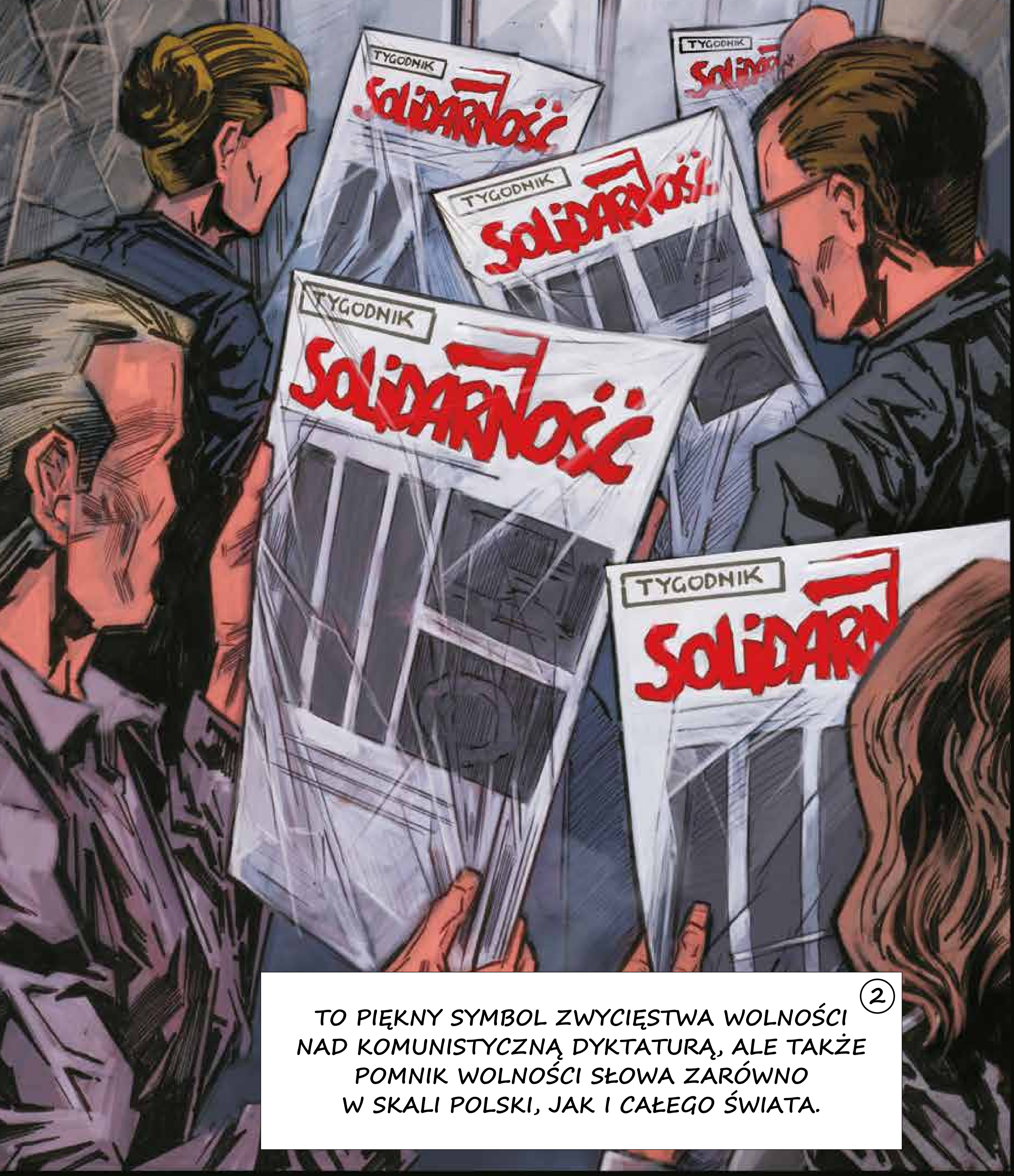
SOLIDARNOŚĆ

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

„TYGODNIK SOLIDARNOŚĆ” WRÓCIŁ W 1989 R. I UKAZUJE SIĘ DO DZIŚ, OBCHODZĄC W TYM ROKU SWOJE 40. URODZINY. ¹

TO PIĘKNY SYMBOL ZWYCIĘSTWA WOLNOŚCI NAD KOMUNISTYCZNĄ DYKTATURĄ, ALE TAKŻE POMNIK WOLNOŚCI SŁOWA ZARÓWNO W SKALI POLSKI, JAK I CAŁEGO ŚWIATA. ²

PROFIL ZOSTAŁ ZABLOKOWANY PRZEZ ADMINISTRACJĘ PORTALU ³

BO WOLNOŚĆ SŁOWA TO WARTOŚĆ, O KTÓRĄ NA CAŁYM ŚWIECIE TRZEBA STARAĆ SIĘ NIEUSTANNIE. ⁴

„ŻYWIE BIEŁARUSI!” ⁵

„CHCEMY WOLNOŚCI!” ⁶

¹ Nevertheless, the Solidarity Weekly was legalized in 1989 and is published to this day, celebrating its 40th birthday this year.

² It is a symbol of the victory of freedom over the communist dictatorship, but also a world monument to freedom of speech.

³ The account has been blocked by the Administrator.

⁴ As freedom of speech is a value that you must constantly strive for throughout the world.

⁵ Long Live Belarus!

⁶ We want freedom!

40
TYGODNIK
SOLIDARNOŚĆ

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

